

RoZDROJ DROJ ROJ DJ J

2 / Zprávy ze zastupitelstva

15 / Novinky z obecní knihovny

4 / TÉMA ČÍSLA: 80 let od konce druhé světové války

2 / 2025

Vážení a milí čtenáři,
od 20. března tady máme astronomické jaro a tím okamžikem se začaly noci krátit, dny prodlužovat, slunce nás hřeje svými paprsky a my se těšíme na postupné oteplování. Jaro je zkrátka obdobím naděje, nových začátků a radosti. V ruce držíte již druhé letošní vydání Rozdrojovického zpravodaje, které je speciální právě svým tématem, na něž jsme zaměřili značnou pozornost. Válka, to není něco, co bychom chtěli zažít, a k aktuální situaci na Ukrajině bychom neměli být lhostejní. Možná i proto jsme velkou část zpravodaje věnovali výročí 80. let od konce druhé světové války. Tento globální vojenský konflikt probíhal v letech 1939–1945 a zúčastnila se jej většina států světa. S šedesáti dvěma miliony obětí na životech se tato válka stala dosud nej-

větším a nejvíce zničujícím válečným střetnutím v dějinách lidstva. Co všechno osvobození a míru předcházelo, jaká byla situace konkrétně v naší obci včetně vyprávění dvou milých žen, které se s námi o střípky svých vzpomínek podělily, o tom všem se dočtete uvnitř zpravodaje.

Abychom se ale nedívali jen zpátky do minulosti, přinášíme vám také informace o tom, co se děje na obecním úřadě či v rozdrojovické knihovně.

A co by to bylo za jaro bez jarního úklidu nejen našich domácností, ale i obce. Jsme rádi, že u nás v Rozdrojovicích se vždycky najde parta lidí, kteří jsou ochotni se právě úklidu naší vesnice zúčastnit.

Kristýna H.

Vydává obec Rozdrojovice / Titulní foto Milan Vít

Zasedání zastupitelstva dne 24. 2. 2025

Přítomni: Daniel Stráský, Stanislav Slouka, Pavel Merčák, Lenka Prokešová, Aleš Richter, Tomáš Kudela, Zdeňka Slepíčková, Jiří Mička

Omluveni: Zdeněk Veselý

Zastupitelé po formálním schválení zápisu z minulého jednání a programu aktuálního jednání přikročili ke schválení výběru veřejné zakázky na akci „Multifunkční společenský dům“ vyhlášenou dne 27. 1. 2025. Vzhledem k tomu, že několik přihlášených firem nesplnilo požadované zadávací podmínky a ve výběru tak zůstal pouze jediný účastník zadávacího řízení, zastupitelstvo rozhodlo o zrušení zadávacího řízení.

Poté zastupitelé nevyužili předkupní právo na dvě chaty, jednu v katastru Rozdrojovice za 1 990 000 Kč a druhou v katastru Kníničky za 1 172 000 Kč.

Dále zastupitelstvo schválilo „Zprávu o uplatňování ÚP Rozdrojovice“, několik nájemních smluv na pozemky pod chatami z důvodu ukončení původních nájemních smluv a změn majitele a nájemní smlouvu na pozemek pro parkování.

V další části zastupitelé neschválili navýšení ceny týkající se odvozu textilního odpadu firmou DIMATEX s.r.o.

V poslední části jednání zastupitelé schválili smlouvu o zřízení věcného břemene se společností EGD.

Na závěr zasedání se rozvinula diskuse ohledně situace s předáváním komunikací v lokalitě U Kříže, kde starosta vysvětlil současnou situaci.

Milan Štastný

Zasedání zastupitelstva dne 24. 3. 2025

Přítomni: Daniel Stráský, Stanislav Slouka, Aleš Richter, Zdeňka Slepíčková, Lenka Prokešová, Tomáš Kudela

Omluveni: Zdeněk Veselý, Jiří Mička, Pavel Merčák

Zastupitelé po formálním schválení zápisu z minulého jednání a programu aktuálního jednání přikročili ke schválení výběru veřejné zakázky na akci „Chodník v ulici Brána“. Zastupitelstvo vybralo nejvýhodnější nabídku z pěti přihlášených firem, a to nabídku společnosti Toman PPB s. r. o. v celkové výši 5 506 196 Kč.

Dále zastupitelstvo schválilo nájemní smlouvu na obecní pozemek z důvodu dočasného složení skladovacího kontejneru a včelích úlů a nájemní smlouvu na pozemek pod chatou z důvodu změny majitele.

V další části byla schválena Smlouva o poskytnutí komunikace z důvodu povolení vjezdu techniky nad 7,5 t v lokalitě Na Rovinách.

V poslední části jednání po zhruba hodinové diskusi se zastupci spolku lokality U Kříže a na základě doporučení právníka zastupujícího obec Rozdrojovice zastupitelé odmítli nabytí chodníku v lokalitě U Kříže do vlastnictví obce bez současného majetkoprávního vypořádání vztahu k pozemku zastavěnému tímto chodníkem.

Milan Štastný

Úklid obce 2025

Jako každý rok i letos 12. dubna proběhl úklid okolí naší obce. Ochotných sběračů nepřišlo moc, ale přesto jich bylo dost na rozdělení po obvyklých úklidových trasách. Je pravda, že odpadků je již opravdu méně oproti době, kdy jsme s úklidem začínali. Největší raritou letošního úklidu byly dveře od auta i celý jeho vykuchaný vnitřek včetně sedaček, kde zůstaly ostatní část auta se neví, možná na jiném katastru. Nasbíralo se asi 20 pytlů i jiného odpadu, většinou plastové lahve a plechovky od piva. V okolí obytných domů již odpadky nebývají, když tak sem tam nějaký papírek. Představitelé obce děkují všem zúčastněným sběračům za jejich dobře odvedenou práci.

Text Věra Svídová

Foto Lucie Stráská, Petr Galla

Nejstarší obyvatelka Rozdrojovic oslavila 99. narozeniny

V březnu letošního roku oslavila krásné 99. narozeniny nejstarší obyvatelka naší obce, paní Vlasta Stodůlková. Při této výjimečné příležitosti ji navštívili zástupci obce Rozdrojovice, aby jí osobně poblahopřáli a předali květiny, drobný dárek a přání plné srdečných slov. Setkání proběhlo v příjemné atmosféře a paní oslavenkyně se s úsměvem podělila o vzpomínky ze svého dlouhého a bohatého života. Překvapila nás svou vitalitou, humorem i laskavostí, která je jí vlastní. Devětadevadesát let je opravdu úctyhodný věk, který si zaslouží obdiv a úctu nás všech. Paní Vlasta je inspirací nejen pro své vrstevníky, ale i pro mladší generace. Přejeme jí pevné zdraví, mnoho radosti a spokojenosti do dalších let.

Text Zdenka Slepíčková, foto Miluše Horáková

U Jeroušků se opět tvořilo

Už tu máme opět jaro, na které se každý rok moc těšíme. Příroda je v rozpuku, probouzí se vše živé a my také očekáváme něco nového. Naše tvůrčí skupinka se 5. dubna sešla na velikončnické tvoření jako obvykle U Jeroušků. V minulých letech jsme vyráběly věnečky, košíčky, malované vajíčka. Letos jsme použily velké polystyrénové vajíčko, které jsme oblepily mechem a nazdobily podle svých představ. Využi-

ly jsme přitom přírodní materiály jako peříčka, provázky, malé skořápky a květiny. S osobitou fantazií každé z nás byla vajíčka vzhledově odlišná, přesto povedená. Nyní se těšíme, jak touto barevnou výzdobou probudíme jaro v našich domovech a vytvoříme si tak velikonční atmosféru.

Text Jana Plšková, foto Blanka Zlatá

KRÁTKÝ ÚVOD DO SITUACE

Letos budeme vzpomínat už 80 let od konce druhé světové války. Málokdo si uvědomí, že co se týče velkých bojů v naší republice, skončila válka v podstatě u nás na Moravě. V Čechách už se prakticky nebojovalo, až na menší výjimky jako třeba u Milína při závěrečném obklíčení zbytků Schörnerovy skupiny armád Střed. Rozhodně však nešlo o takové boje jako na Moravě. Začátkem dubna postupoval severem Slovenska do Slezska a na severní Moravu svým levým křídlem 4. ukrajinský front maršála Jeremenka (v jeho řadách i 1. čsl. armádní sbor generála Svobody), na jižní Moravu mířil ze středního Slovenska a pak i části Dolního Rakouska 2. ukrajinský front maršála Malinovského. Po velkých bojích byl 11. dubna osvobozen Lanžhot a v dalších dnech první okolní obce. Pěchota 53. armády osvobodila Hodonín a okolí. Prioritou bylo dobytí Brna jako významného střediska zbrojního průmyslu. Rychlý postup Rudé armády byl zadržován houževnatou německou obranou, která s úspěchem využívala lesnaté kopcovité krajiny. Na dominantních výšinách měli Němci vybudovaná pásma obrany, palebná ohniska, kulometná hnízda a byli zastříleni na komunikace v údolí, což zdrželo osvobození Brna o několik dní. Němci vysunuli pásmo obrany na jih od města a po několikadenních těžkých bojích zejména u Šitbořic, Velkých Němcic a Ořechova začali ustupovat. Cestu na západ na Jihlavu a Prahu jim odřízly jednotky 1. jezdecko-mechanizované skupiny (ta měla 2 jezdecké sbory), jejichž tankový průzkum dosáhl už 18. dubna Bosonoh a Ústředního hřbitova v Brně a 26. dubna, tj. dva dny před osvobozením Bystrce, se jezdecký průzkum dostal až k Brněnské přehradě. Sovětské velení pracovalo s mapami z doby před zbudováním přehrad, takže ji na svých mapách nemělo. Po osvobození Brna jednotkami 53. armády a 6. gardové tankové armády dostaly hlavní sovětské síly rozkaz obrátit postup na východ a postupovat na Vyškov, Prostějov a dál k Olomouci. Zde se měly jednotky 2. ukrajinského frontu spojit se 4. ukrajinským frontem a uzavřít tak cestu ustupující skupině armád Střed ze Slovenska do

Čech. Záměr se bohužel zcela nevydařil, navzdory tvrdým bojům začátkem května napříkladem u obcí Skalka-Klenovice-Čelčice (2. UF) a Hnojice-Štěpánov-Štarnov a Dolany-Hlušovice (4. UF) se Němcům podařilo průchod udržet a do Čech proniknout. Sovětské jednotky se poté vrátily zpět k Brnu a zahájily přípravu na Pražskou operaci. Od Nového Mesta nad Váhom postupovala k Brnu 40. armáda přes Uherský Brod a Kyjov, spolu s ní postupovala 4. rumunská královská armáda. Obě však byly hodně vzadu a do bojů o Brno už nezasáhly, pouze v pozicích vystřídalaly sovětské jednotky účastníci se Pražské operace.

Od Bratislavy a z Rakouska k nám přes Sedlec, Valtice a Mikulov postoupila 7. gardová armáda. K Dyji dorazila 23. dubna, ale překročit se jí podařilo pouze u Mušova. V dalším postupu byla zastavena neprostupnou palbou z našich pohraničních pevností, kterých Němci s úspěchem využili prakticky od Hevlína až po Drnholec. Dál k Pasohlávkám pak zase využili svou přesilu v těžké technice (nasadili zde i těžké tanky Tiger II zvané Königstiger) a výhodné pozice ve výše položeném terénu. I když se sovětské jednotky pokoušely vybudovat další předmostí na levém břehu naproti Brodu nad Dyjí, další postup 7. gardové armády v tomto úseku začal až začátkem Pražské operace, tj. 7. května. To už německé jednotky spěšně ustupovaly na západ a za sebou nechávaly jen krycí oddíly. V podstatě je možné říct, že po bojích o Brno a okolí (a v Olomouci, která byla osvobozena 9. května ráno) pak

už směrem na západ přes Vysočinu do Čech docházelo jen ke střetům místního významu (s výjimkou již zmíněného Milína). Záměrem obchvatu Brna od západu bylo přetnout hlavní komunikace z Brna do Čech a zamezit tak německým jednotkám v ústupu. Silnice na Prahu se podařilo dosáhnout 18. dubna v prostoru Popůvek a Kývalky. Tuto silnici hlídaly dva těžké tanky IS-2 ukryté v záloze na Kývalce až do 5. května. Další postup na Kuřim a Tišnov pak byl zastaven vodami Brněnské přehrad, která nebyla zakreslena v sovětských mapách, čerpajících ze staršího podkladu. (Přehrada byla zbudována v le-

Původní Kníničky, zakreslené na sovětských mapách, byly zatopeny vodou přehrady a nové Kníničky se nacházely na jiném místě.

tech 1936–1940, ale Rudá armáda používala mapy z roku 1923.) Původně bylo úkolem jezdeckých útvarů 6. gardového jezdeckého sboru 1. gardové jezdecko-mechanizované skupiny podniknout rychlý výpad od Popůvek lesy západně od Žebětína, severně od Bystrce zaútočit na Kníničky, ovládnout přepravu přes Svatku, dosáhnout Rozdrojovic a postupem od západu na Řečkovice nedat Němcům možnost zaútočit na Brno od severu. Svatku se však podařilo překročit jen 4. eskadroně 8. gardové jezdecké divize, a to v prostoru asi 200 m jižně od Obory. Zde se ale dostala do palby německých obrněných transportérů a musela se stáhnout. Rovněž při postupu z Brna na Kuřim přes Řečkovice narazily sovětské jednotky na tvrdý německý odpor od Ivanovic a lesů nad nimi. Po osvobození Medlánek 27. dubna a Bystrce 28. dubna byl proto zvolen postup na Kuřim silnicí z Kníniček. I zde musela sovětským jednotkám

do jisté míry působit potíže orientace v terénu, protože původní Kníničky, zakreslené na jejich mapách, byly zatopeny vodou přehrad a nové Kníničky se nacházely na jiném místě. Výstavba nových Kníniček začala v roce 1935 nedaleko při silnici z Bystrce do Kuřimi. Brněnská přehrada byla dokončena v roce 1940 a od začátku Němci počítali s možností jejího zničení, kdyby to bylo nutné. V roce 1941 provedly nacistické úřady výpočet povodňové vlny v případě protřetí hráze: na Starém Brně a v ulici Křížová by vlna dosáhla výšky tří metrů, dosah hladiny vody povodňové vlny byl na domech označen modrou šipkou s trojúhelníkem stojícím na hrotu nad šipkou. Vzhledem k rychlému postupu Rudé armády Brnem se Němci rozhodli plán uskutečnit a přehradní hráz v poslední chvíli před sovětskými jednotkami vyhodit do vzduchu. Díky sabotáži našich dělníků ještě při výstavbě hráze však Němci nenašli potrubí pro uložení výbušnin.

BOJE O ROZDROJOVICE

Sovětské jednotky narazily na dobře vybudovanou německou obranu vedoucí zejména v lesnatých kopcích po obou stranách silnice i přímo v Rozdrojovicích. Silnici vedoucí ke Kuřimi bránilo dokonce několik tanků zakopaných ve věžovém postavení. Aby bylo možné po silnici postoupit, bylo tedy nutné nejprve zlikvidovat německou obranu v okolních kopcích a vyhnat Němce z Rozdrojovic.

Proto tam byly ihned po osvobození Bystrce postupně přesunuty prakticky všechny jednotky 7. mechanizovaného sboru, tj. 41. gardová tanková brigáda se 78. gardovým plukem těžkých tanků, 16., 63. a 64. mechanizovaná brigáda. Po osvobození Kníniček 29. dubna vyrazila do útoku 63. mechanizovaná brigáda severozápadním směrem s úkolem obejít Rozdrojovice zleva a zlikvidovat německou obranu v kopcích západně od Trnůvky. Ostatní jednotky měly postupovat severním směrem. Podporou tankových a mechanizovaných jednotek byly pověřeny 6. a 243. střelecká divize 50. střeleckého sboru. Zjednodušeně lze říct, že 16. mechanizovaná brigáda spolu s 41. gardovou tankovou brigádou postupovala středem, 63. mechanizovaná brigáda spolu s 6. střeleckou divizí lesy zleva a 64. mechanizovaná brigáda s opoždující se 243. střeleckou divizí zprava. Po osvobození Rozdrojovic 1. května ráno se kvůli výše zmíněné německé účelné obraně postup sovětských jednotek zastavil těsně před Jinačovicemi. Vlivem vývoje celkové situace následně tento směr ztratil na významu a jednotky 7. mechanizovaného sboru byly staženy k přípravě Pražské operace. Střelecké jednotky pak byly o později vystřídaný 9. jezdeckou divizí rumunské královské armády, která do Jinačovic vstoupila 9. května.

První rudoarmějci vstoupili do vesnice 30. dubna 1945 v 17.30 a dokončili její osvobození 1. května v ranních hodinách.

V Almanachu obce Rozdrojovice z roku 2002 je krásně zachycena celá situace:

S blížícím se koncem války byly stále častěji podnikány nálety spojeneckých leteckých svazů na území Říše a protektorátu Čechy a Morava. Zřejmě proto bylo začátkem roku 1944 započato s kopáním krytu v délce asi 30–35 metrů pro žáky zdejší školy nad školou asi 50 metrů za posledním stavením. Vyztužen měl být výdřevou z obecního lesa, ale dřevo připravené v lese se ztratilo neznámo kam. Dne 18. srpna 1944 provedli spojenci nálet na továrnu v Kuřimi, která vyráběla letecké motory. Náletem byl podnik zcela zničen. Jedno z letadel pak za Jinačovicemi v poli Na Příčnicku odhodilo přídavnou nádrž, která tam ležela ještě 60 let po válce. Při spojeneckém náletu na Brno 20. listopadu 1944 bylo zničeno mnoho domů, továren a komunikací. Několik občanů Rozdrojovic právě na jatkách odváděli povinnou dodávku. Utekli se skrýt do Komárova a zde při náletu zahynul rozdrojovický občan Josef Lazar.

Začátkem ledna 1945 mělo několik občanů odejít na zákopové práce, nakonec k tomu však na přímluvu tehdejšího místostarosty obce nedošlo.

V prvních dnech roku se v okolních lesích začínají objevovat partyzáni. Vyšlo nařízení okresního hejtmána, že veškerá jejich přítomnost a činnost musí být hlášena četnictvu.

Dne 3. dubna večer přišli partyzáni do hájovny Jaroslava Kaplana. Odebrali mu zbraně, požádali o jídlo a po krátkém posezení odešli. Tloukli v hostinci U Helánů, navštívili pekaře a v obchodě v č. p. 6 přerušili telefon. V domě č. p. 5 si u zásobovacího úředníka vyžádali potravinové lístky, ze kterých si vzali kolik potřebovali, a beze stopy z vesnice zmizeli.

Výřez mapy používané sovětskými jednotkami. Rudá armáda používala mapy z roku 1923, na nichž nebyla zakreslená přehrada, vybudovaná v letech 1936–1940.

Od 8. dubna bylo často vidět přelétat jak bombardovací, tak stíhací letadla. Brno bylo bombardováno, fronta se blížila, za dne bylo slyšet dunění děl i hukot leteckých motorů. Mnozí občané denně chodili před dům č.p. 82 a na Výhon pozorovat směr letadel a dělostřeleckou palbu.

Dne 24. dubna už dělníci v továrnách nepracovali, zemědělci urychleně ukončili jarní práce. Do vesnice se tou dobou nastěhovalo asi 3 500 lidí z Brna ke známým, k rodině, hodně jich bylo ubytováno v hostinci U Helánů. Vázlo zásobování, rolník Adolf Jandek byl vyslán do Bystrce pro mouku. Měl v páru koní jednoho obzvlášť krásného jménem Ivan, Němci mu ho vzali. Později mu byl tento kůň nalezen na Kraví Hoře a navrácen. Pekař Rudolf Novotný v té době zásoboval pečivem všechny občany obce i utečence z Brna.

Dne 25. dubna přijelo do obce německé dělostřelectvo a zakopalo se za domy č.p. 129 a č. 111. Do lesa na Výhon zajelo několik sovětských granátů, zasaženy byly některé domy a stodoly, které začaly hořet. **Následujícího dne** byla obec již plně obsazená německým vojskem. Občané pozorovali sovětskou dělostřeleckou palbu odněkud z prostoru Ostrovačic.

Dne 27. dubna ráno dělostřelba zesílila, občané odešli do krytů. V 9 hodin zasáhl sovětský granát jednu ze dvou lip před domem č.p. 13, druhý zasáhl průjezd téhož domu, střepiny prolétly až do sklepa a zranily dva občany obce a jednu paní z Brna. Průzkumná sovětská letadla zjistila německá palebná postavení a ostřelovala je z palubních zbraní. Nad Vížďkem byla jedna sovětská stíhačka zasažena, odhodila dvě menší bomby, které zasáhly dům č.p. 104 a č.p. 129 a zřítily se v Rakovci. (Poznámka autorky: V pozdějším zápisu této události došlo zřejmě k chybě v datu. Ve skutečnosti k události došlo už 25. dubna. Tehdy byl sestřelen německou protiletadlovou obranou bitevní letoun (šturmovik) Il-2. V letounu zahynuli pilot gardový poručík Anatolij Vasiljevič Bepalov, 23letý zástupce velitele letky a gardový seržant Boris Stěpanovič Skopincev, 19letý vzdušný střelec (kulometčík). Zřítily se do prostoru Rakovce, letoun se zaryl hluboko do země a dodnes tam zůstal i s po-

sádkou. Po místě dopadu pátrali už v minulosti členové skupiny Z-77. Letoun se dnes nalézá pravděpodobně někde pod silnicí nebo smýčkou tramvaje v na zastávce Přístaviště.) **Nejsilnější palba byla v noci z 29. na 30. dubna.** Vzhledem k tomu, že v obci bylo německé dělostřelectvo a několik tanků, pálilo do obce sovětské dělostřelectvo. 29. dubna byl raněn občan střepinou do zad, německými vojáky byl ošetřen a odvezen do Předklášteří a následně do Tábora, kde nakonec 11. června na zranění zemřel.

Dne 30. dubna přesně o půl osmé večer vkročili do Rozdrojovic potokem od Bystrce první vojáci Rudé armády. Následujícího dne byla už obec plná sovětského vojska a bojové techniky a toho dne bylo dokončeno osvobození celé obce. Němci se stáhli do okolního lesa a tvrdý boj pokračoval. Dvakrát se dokonce Němcům podařilo proniknout na okraj Rozdrojovic. Měli dobře vybudované pozice V Akátech nad domem č. 39, za Kinclovou chatou a odtud ostřelovali a zasáhli několik vojáků Rudé armády.

Sovětský voják chtěl tuto palebnou pozici zlikvidovat. Dostával se přes vysoký břeh, byl však Němci spatřen, postřelen do ramene, z břehů se zřítíl a byl přenesen do hostince u Helánů, ošetřen a pak ještě s raněným Josefem Kučerou odvezen rolníkem Vrzalem do nemocnice v Brně. Postavení Němců u Kinclových chaty nakonec bylo zlikvidováno dvěma tanky z ulice Brána. Na Bahně u domu č.p. 105 už byli sovětské vojáci, ale z lesa nad č. 114 ještě pálil německý kulometčík. Byl však zanedlouho zneškodněn.

Před půlnocí 1. května jel 62 tunový sovětský tank vyčistit les kolem hájenky a kolem vesnice. Po útoku se vracel za vydatného deště a tmy do obce, narazil však na opěrnou zeď Helánovy zahrady proti domu č.p. 28 a sjel do močálovité zahrady. Nemohl vyjet, zapadl i druhý tank, který ho přijel vytáhnout. Třetí tank projel kůlnou ke stodole a na laně oba tanky vytáhl. Když odjížděly, jeden tank nabral dělovou hlavní střechu průjezdu a strhl ji. **Dne 2. května** u Konečných kříže v podjezdu dálnice (nedokončená německá dálnice) najel na zaminované pole sovětský major se dvěma vojiny. Major byl zasažen do zad, ihned byl odnesen do domu č.p. 27, ale již mrtev. Se svými padlými druhy byl odvezen a v Bystrci byli pochováni u kostela.

Na Březině na staré silnici protínající dálnici byl ku konci bojů zasažen sovětský tank pancéřovou pěstí do podvozku. V tanku uhořeli dva tankisté. Ohořelá těla po frontě odklízěl Mirek Štěpán z č.p. 25. Pro zápach byla zakopána při tanku. V bojích o osvobození obce padlo asi 31 sovětských vojáků. U č.p. 16 byli pochováni čtyři vojáci, v zahradě č.p. 12 rovněž čtyři, v parku na návsi tři, u Nestrašilových třináct, ve zmoře Na Padělcích jeden a v lese za Kinclovou chatou sedm sovětských vojáků.

Dne 6. května odpoledne přijelo ze zálohy do vesnice rumunské vojsko, které po prudké dělostřelecké palbě dne **9. května** osvobodilo sousední obce. Několik rumunských vojáků padlo a byli pohřbeni Pod Sychrovem, U zeleného stolu, jeden při nové silnici na levém břehu přehrady proti letovisku Obora.

Po šesti letech německé okupace nastaly dny svobody. Zahrnovaly se zákopy a krátery po bombách, odtahována byla zničená vojenská technika, likvidovala se nevybuchlá munice. Poškozené domy se občané ihned snaží opravit. Škody postihly hlavně zemědělství jak na budovách, tak na stavu dobytka. Například z 21 koní v obci zůstaly jen dva, a to jen díky tomu, že s nimi vezl již zmíněný František Vrzal do nemocnice v Brně raněného sovětského vojáka a Josefa Kučeru.

Celková válečná škoda v obci na movitém a nemovitém majetku byla odhadnuta dle hlášení na 3 123 715 Kč tehdejší měny. Po bojích zůstala zaminovaná část katastru. Následkem zranění po výbuchu nášlapné miny zahynuli František Carda, Josef Cibulka a Václav Juránek, který ze zmoly pod podjezdem zvané Mexiko odstranil stovky min. Nakonec na jednu šlápl, když 3. července vynášel usušenou vojtešku k cestě. Na likvidaci nevybuchlé munice a min se podíleli i Bedřich Drápal se synem z č.p. 115, kteří zneškodnili 21 nášlapných min.

Z koncentračního tábora se vrací František Nestrašil z č.p. 106, z nucených prací se vrací s podlomeným zdravím František Jandek z č.p. 26, Jan Bureš z č.p. 16 a Josef Chlubný z č.p. 82.

Sovětské vojáci, kteří byli pochováni v obci a jednotlivě na katastru, byli ve dnech 15.–19. prosince exhumováni a uloženi do společného hrobu na Ústředním hřbitově v Brně. **Podrobnější pohled z úplně jiného úhlu poskytují deníky bojové činnosti a operativní svodky sovětských jednotek bojujících o Rozdrojovice.**

Z DENÍKU BOJOVÉ ČINNOSTI 16. MECHANIZOVANÉ (MOTOSTŘELECKÉ) BRIGÁDY

Po bojích o Královo Pole a severní část Řečkovic ve dnech 26.–28. dubna 1945 dostala brigáda příkaz, aby se 1. a 3. motostřelecký prapor přesunul přes Jundrov do Bystrce s příkazem přejít v 18.00 hodin do útoku na Moravské Knínice s úkolem postupovat dál a ovládnout až Hradčany a Sentice. V té době 2. motostřelecký prapor pokračoval v obraně Rosic. Ve tři hodiny ráno 29. dubna 1. prapor s posilovými prostředky přebrodil Svratku a k 6.00 hodině dosáhl mostu 1,5 km severně Bystrce. Třetí motostřelecký prapor se zdržel v Řečkovicích, kde odrazil německý útok, proto dorazil do Bystrce až ve 4.00 hodiny ráno. Za hodinu nato pokračoval v postupu zadaným směrem za 1. motostřeleckým praporem, byl ale pozastaven silnou německou dělostřelecko-minometnou palbou z Rozdrojovic a kóty 351. Druhý motostřelecký prapor s jednou dělostřeleckou baterií a dvěma rotami minometného praporu stále držel obranu u Rosic a odrazil německé útoky vedené přesilou tanků a pěchoty. Němci se snažili za každou cenu znovu ovládnout město a dostat se tak do týlu sovětských jednotek. K osmé hodině večer se Němcům podařilo obsadit na severním okraji Rosic několik domů, ale byli odraženi zpět do svých pozic s velkými ztrátami.

Za den 29. dubna bylo protivníku zničeno: 3 tanky, 6 protitankových děl, 7 aut, 1 obrněný transportér, 15 kulometů a asi 412 vojáků.

Ke sklonku dne jednotky útočící na Rozdrojovice ovládly kótu 800 m jižně, pronikly k jižnímu okraji Rozdrojovic a vstoupily do boje o obec. Během noci a následujícího 30. dubna za podpory dělostřelectva několikrát přešly do útoku, ale narazily pokaždé na tak silnou německou palbu jak z obce, tak z okolních výšin, že se podařilo postoupit jen asi o 200–300 metrů.

Druhý motostřelecký prapor předal úsek obrany v Rosicích jezdeckým jednotkám a začal se přesunovat do Žebětína.

Po překonání houževnatého německého odporu **30. dubna 1945 první a třetí motostřelecký prapor s podporou samohybných děl a dělostřelectva v součinnosti se sborovými jednotkami na křídlech vtrhl do**

Rozdrojovic a k půlnoci je plně ovládl. Zajištění bylo umístěno na cestě 0,5 km východně a kilometr jihovýchodně od Rozdrojovic.

V tomto boji jednotky brigády zničily nepříteli 4 polní děla, 1 obrněný transportér, 9 kulometů a bylo zneškodněno asi 200 německých vojáků a důstojníků.

Němci měli vybudovanou obranu jednotlivými ohnisky odporu na okolních výšinách kilometr severně od obce.

Během 1. května pokračovala brigáda v útočných bojích na linii 800 m severně od Rozdrojovic, od Žebětína se sem přesunoval její 2. motostřelecký pluk.

2. května v 10.00 hodin po desetiminutovém dělostřeleckém přepadu obnovila brigáda útok a k 16.00 hodině dosáhla v bojích linie: 1. motostřelecký pluk – 1,5 km severovýchodně Rozdrojovic, 2. motostřelecký pluk dorazil a zaujal pozice rovněž severně od obce.

3. května brigáda ráno znovu obnovila útok ve formaci a po překonání nepřátelského odporu ke 13.00 dosáhl 1. motostřelecký pluk jihozápadního okraje Jinačovic a 2. a 3. motostřelecký pluk 200 m západně Jinačovic, čímž se podařilo dostat pod kontrolu silnici z Jinačovic na sever s úkolem nedovolit Němcům tudy ustoupit. Na dosažené linii se brigáda na příkaz velitele sboru opevnila. V noci z 3. na 4. května brigáda předala svůj úsek jednotkám 50. střeleckého sboru a přesunula se do Nového Lískovce.

Z OPERATIVNÍCH SVODEK 41. GARDOVÉ TANKOVÉ BRIGÁDY SE 78. GARDOVÝM PLUKEM TĚŽKÝCH TANKŮ

28. 4. 1945 k 18.00 hod.

Brigáda měla za úkol společně s 63. mechanizovanou brigádou útočit ve směru na Medlánky, Jinačovice a k ránu 28. 4. ovládnout Moravské Knínice. Vzhledem k silnému odporu protivníka a absenci pěchoty zůstala na stávajících pozicích, své krytí měla na silnici západně Kývalky (5 tanků T-34 a 3 těžké tanky IS-2). Ten den shořel jeden tank IS-2.

29. 4. 1945 k 18.00 hod.

Protivník bránil v postupu na Knínicky, Rozdrojovice a Moravské Knínice palbou tanků a děl. Jeho tanky střelily od křižovatky 1,5 km JV Rozdrojovic a dělostřelectvo z kóty 351.

Těžký tank č. 18, který u Rozdrojovic zničil německý tank, zde při průjezdu Velkým Meziříčím.

Brigáda měla za úkol postupovat spolu se 16. mechanizovanou brigádou na Komín, Bystrc, Jinačovice a Moravské Knínice. Dosáhla ale k 17.00 hodině jen samostatných domků severně od Bystrce. Krytí zůstává na Kývalce.

30. 4. 1945 k 18.00 hod.

Palebné body protivníka byly zaznamenány: dělostřelectvo: 3 děla ráže 25 mm na jižním okraji Rozdrojovic, 3 střední tanky na křižovatce východně od Rozdrojovic, 1 tank a 3 obrněné transportéry na jižním okraji Rozdrojovic. Brigáda spolu se 16. mechanizovanou brigádou útočila na Rozdrojovice a k 17.00 hodině dosáhla za ztráty 1 tanku T-34 (byl odtažen z bitevního pole) vzdálenosti 600 m jižně od obce. Krytí na Kývalce.

1. 5. 1945 k 18.00 hod.

Protivník klade odpor na linii Jinačovice – Ivanovice. U Jinačovic má baterii děl ráže 75 mm a u Ivanovic 5 tanků. Brigáda se 78. gardovým plukem těžkých tanků a s 16. motorizovanou brigádou měla od rána útočit na Moravské Knínice. K **17.00 1.května** brigáda dosáhla severního okraje Rozdrojovic, majíce krytí 5xT-34 a 3x IS-2 v Žebětíně. Ke

konci dne měla brigáda 13 pojízdných tanků T-34 a 6 těžkých tanků IS-2.

2. 5. 1945 k 18.00 hod.

Protivník se úporně brání na linii Veverská Bítýška-Jinačovice-Ivanovice. Od rána 2. 5. útočila brigáda spolu s 16. mechanizovanou brigádou na Jinačovice, ale narazila na silný odpor tanků zakopaných podél silnice Rozdrojovice-Jinačovice. Po-dařilo se jí sice proniknout do německých pozic, ale protože tanky byly bez pěchoty, byly zasypány granáty. Protože se nebylo kde ukrýt, stáhly se 1 km SV od Rozdrojovic. Zasaženy byly 2 tanky T-34, 1 důstojník padl. Němcům bylo zneškodněno asi 50 vojáků a důstojníka a zničeno 6 děl různé ráže.

3. 5. 1945 k 18.00 hod.

Protivník kladl řídkou palbu z lesa sev. okr. Jinačovic a 1 km východně od Jinačovic.

41. gardová tanková brigáda spolu se 78. gardovým plukem těžkých tanků zaujímá obranu 200 m jižně od Jinačovic. Pojízdných má 15 tanků T-34.

4. a 5. 5. 1945 byla brigáda stažena do Kamenného Mlýna (dnes prostor u řeky Svratky před Pisárkami, pozn. aut.).

Z DENÍKU BOJOVÉ ČINNOSTI ŠTÁBU 7. MECHANIZOVANÉHO SBORU

28. DUBNA 1945

64. mechanizovaná brigáda dostala za úkol postupovat východně od silnice Komín-Kuřim přes Jinačovice, Drásov, Tišnov s úkolem ovládnout Kuřim a pak Tišnov.

16. mechanizovaná brigáda měla postupovat směrem na Ivanovice, Českou. Němci třikrát zaútočili od Mokré Hory pěti tanky s pěchotou a obrněnými transportéry, útok byl odražen. Brigáda držela pozice, poté předala svůj úsek 317. střelecké divizi a po trase Řečkovice-Žabovřesky-Bystrc se k osmé hodině večerní soustředila na východišti v Bystrci. Za úkol měla útočit ve směru na Rozdrojovice, Moravské Knínice, Čebín s nejbližším úkolem ovládnout Moravské Knínice, potom Hradčany a Sentice.

63. mechanizovaná brigáda předala své pozice 50. střeleckému sboru, k osmé hodině večer se soustředila na východišti v dolině a na východním okraji lesa 1,5 km jižně od Kníniček s úkolem útočit na Kníničky, Rozdrojovice s úkolem ovládnout nejdříve Chudčice a pak vyjít na východní břeh Svratky v úseku Sentice (mimo), cihelna na severním okraji Veverské Bítýšky.

41. gardová tanková brigáda spolu s 63. mechanizovanou brigádou měla za úkol držet západní okraj Řečkovice a nedovolit protivníkovi prorazit po silnici na Brno, dokud ostatní jednotky sboru nedokončí předání bojových úseků. K 18.00 předala svůj úsek 50. střeleckému sboru

a v 21.00 se soustředila v Komině s úkolem útočit na Kuřim, v součinnosti s 16. mechanizovanou brigádou ovládnout Moravské Knínice a pak v prostoru Mor. Knínice – Kuřim být připraveni likvidovat protivníka ustupujícího ze severu a severovýchodu.

29. DUBNA 1945

Protivník před frontou sboru zaujímal pozice: severní svahy kóty 351, křižovatka 0,5 km východně od Rozdrojovic, severní svahy bezejmenné kóty jižně od Rozdrojovic a dále na severozápad. Houževnatě se brání a zesílenou dělostřelecko-minometnou palbou a palbou z tanků se snaží zadržet útok jednotek sboru.

64. mechanizovaná brigáda zaútočila po krátké dělostřelecké přípravě z východiště 1,5 km jihovýchodně od Kníniček podél silnice na sever směrem na Jinačovice s úkolem ke konci dne ovládnout Kuřim. Ráno k osmé hodině brigáda postoupila v boji o 1 km ke křižovatce jižně od Jinačovic a narazila na prudkou palbu tanků a dělostřelectva od Rozdrojovic, z okolních kopců a z boku z kóty 351. Vzhledem k neúspěchu pravého souseda, 6. střelecké divize, která na této kótě 351 bojovala bezúspěšně za velkých ztrát, postup byl pozastaven. Brigáda zahájila palebný boj. Protivník využíval všechny výhody zalesněné kopcovité krajiny, odkud měl dobrý přehled o pohybu našich jednotek a cestu vedoucí na sever, po které brigáda postupovala, držel pod stálou palbou.

Střelbou poškozený pomník v parku, vzadu je zachycena dnešní hospoda U Helánů

Zobrazené samostatné hroby v dnešním parku u kapličky.

16. mechanizovaná brigáda ve složení dva motostřelecké prapory měla během noci a dne útočit směrem na Rozdrojovice a Moravské Knínice. Ve tři hodiny ráno po krátké dělostřelecké přípravě přešla do útoku, k 5.30 hod. překonala Svatku a k 11.00 v součinnosti s 63. mechanizovanou brigádou ovládla Knínice a vstoupila do boje na jižním okraji Rozdrojovic. Protivník měl před frontou brigády vybudované v lesích zátkopy místy plného profilu a v obci asi 8 tanků. Ke konci dne brigáda bojovala na jižním okraji Rozdrojovic. (2. motostřelecký prapor bojoval v Rosicích).

63. motorizovaná brigáda v 10.00 hod. překonala Svatku, nepříteli v patách vtrhla do Knínice a začala o ně boj. Němci už nestihli most (míněna přehradní hráz) vyhodit. Naši ženisté na něm zneškodnili 10 protitankových min a sud tritolu. Během hodiny se přepravila veškerá kolesová technika a dělostřelectvo brigády na druhou stranu, ve 13.00 spolu se 16. motorizovanou brigádou Knínice ovládla a pokračovala v útoku na Rozdrojovice. Přiblížila se k západnímu okraji obce, ale z chodu vzít Rozdrojovice nemohla. Ke konci dne vede boj na jejich západním okraji.

41. gardová tanková brigáda k 17.00 ovládla severní okraj Knínice a víc nepostoupila, protože narazila na silný palebný odpor dělostřelectva a tanků od Rozdrojovic a z okolních kopců. Tento den sbor ztratil 39 lidí padlých, 122 raněných, spáleno bylo 1 samohybné dělo SU-76.

Němci ztratili 2 tanky, 10 děl, 16 aut, 3 obrněné transportéry, 33 kulometů a asi 500 vojáků.

30. DUBNA 1945

16. motorizovaná brigáda pokračovala v boji na jižním okraji Rozdrojovic. Němci vedli palbu z tanků v úkrytech, samostatně stojící domky přizpůsobili ke kruhové obraně jako palebné body a mezi nimi udržovali telefonické spojení. Ze všech sil se snažili zadržet náš postup.

Spolu s 63. motorizovanou brigádou, jejíž jeden prapor obcházel obec lesem od západu, vedla pouliční boj o každý samostatný dům. Nakonec byl německý odpor zlomen a k deváté hodině večer byla obec plně ovládnuta. Brigáda pak pokračovala v dalším postupu na sever, ale byla zastavena palbou ze všech druhů zbraní.

63. motorizovaná brigáda v součinnosti s 16. motorizovanou brigádou útočila jedním praporem v lese na Rozdrojovice a dvěma prapory směrem na severozápad na kótu 405. Tím, že se jí podařilo kótu dobýt, umožnila 16. motorizované brigádě ovládnout Rozdrojovice a sama pokračovala v útoku severozápadním směrem na Veverskou Bítýšku. Narazila ale na silnou německou palbu ze západního břehu Svatky, zastavila postup a vedla boj na dosažené linii. 3.5. brigáda po úporných bojích kótu 405 ovládla a předala úsek pěchotě.

1.-5. května 1945 sbor vedl boje S od Brna na linii Jinačovice, les Z od Jinačovic, kóta 405. Další úspěch neměl.

4. května 1945 sbor předal pozice 50. střeleckému sboru a stal se zálohou 1. gardové jezdecko-mechanizované skupiny.

PŘÍCHOD RUDOARMĚJCŮ DO ROZDROJOVIC

ZÁVĚR

První rudoarmějci vstoupili do vesnice 30. dubna 1945 v 17.30 a dokončili její osvobození 1. května v ranních hodinách.

Následkem válečných událostí zahynulo 8 občanů obce. Pole a zahrady byly poseté krátery výbuchů a rozježděné tankovými pásy, ovocné stromy v zahradách polámané. Střechy domů byly poškozené, mnohá okna vyražená, na ulicích bylo plno rozbitých cihel, střepů a vystřelených nábojnic. V okolí obce bylo množství nevybuchlých min.

Mezi Rozdrojovicemi a Jinačovicemi fronta svůj pohyb zastavila až do 9. května. Rumunská armáda, která na tomto úseku vystřídala jednotky sovětské, zahájila další postup 9. května v pět hodin. Ostatky 31 padlých sovětských vojáků převezla zvláštní jednotka Rudé armády 15. prosince do Brna na Ústřední hřbitov. Zaznamenané nezůstalo žádné jméno, podle místní kroniky měl být mezi padlými důstojník v hodnosti majora, který zahynul 2. května u kříže pod Březinou po nájezdu na podminovaný most. Jeho jméno zatím zůstává neznámé.

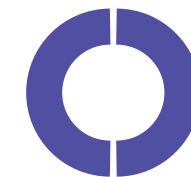
Kolik životů sovětských vojáků si osvobození Rozdrojovic a okolních vesnic skutečně vyžádalo, se dnes už zřejmě nedozvíme, protože většina padlých byla odvezena a pohřbena v Bystrci, kde měly své týly střelecké jednotky, a někteří byli pohřbeni až v Jundrově, kde měl svůj týl 7. mechanizovaný sbor. Část raněných z těchto bojů pak zemřela v polních lazaretech dál v zápolí, např. v Rajhradcích. Němečtí vojáci byli zakopáni v místech, kde padli.

Kéž jsou vojáci 2. světové války, padlí na obou stranách fronty, posledními válečnými oběťmi v naší zemi.

Text Soňa Holečková

Fotografie a mapy Archiv obce Rozdrojovice, muzea Velké Meziříčí

Mapa: Centrální archiv Ministerstva obrany RF

Uctění památky padlých, v pozadí bývalá prodejna potravin.

U lípy stály tanky a střelely...

80 let od konce druhé světové války, to už je nějaký ten pátek. Najít člověka, který by zavzpomínal na události těchto let, tedy nebylo úplně snadné. Nakonec se to povedlo a v obecní knihovně jsem se setkala s dvěma vitálními dámami, které se ve vzpomínkách vrátily do doby ke konci války a podělily se tak s námi o zážitky, které jim v mysli zůstaly, přestože tehdy byly ještě dětmi předškolního věku. Touto cestou bych ráda poděkovala paní Vlastě Kryzanové (86 let) a Květuši Kružíkové (87 let), že si udělaly čas a povyprávěly nám své prožitky.

Válka končila a vy jste ještě ani nenavštěvovaly první třídu. Jaké jsou tedy vaše vzpomínky právě na dobu ke konci války?

Květuše Kružíková (KK): Hlavně si pamatuji, jak jsme byli ve sklepe a před ním u těch dveří byly takové dřeva, ráhna, aby nebylo poznat, že je tam vchod. Pak u Kučerů (dům č. 13), tam padla bomba a pan Kučera byl zraněn, měl uražený nos. O něco později pak zase u lípy stály tanky a střelely na chatu, kde bydleli Kinclovi směrem nad Bahnem v blízkosti lesa. Tam byli Němci a střeleli na sebe navzájem, protože u Kučerů u lípy byli Rusi.

Setkaly jste se s Němci nebo Rusy?

KK: S Němci ne, ale s Rusama ano, protože byli u nás v kuchyni, a dokonce pořád vykřikovali „Žáryt, žáryt kural!“ No a maminka jim dala slepici, kterou si pak v naší kuchyni udělali.

Vlasta Kryzanová (VK): Pocházím z domu, který byl postavený skoro jako poslední v roce 1943, byl to nový dům a byl hezky vybavený nábytkem, který byl nový, pěkný. Nakonec to ale dopadlo hrozně. Pamatuji si, jak bylo k večeru a přišel k nám Němec a poprosil, že bude u nás něco zařizovat. Měl u sebe plno drátů, oni totiž potřebovali dům odhlučnit, aby mohli volat. Tatínek ještě nebyl doma, ale maminka mu řekla, ať tam tedy je. Dokonce si i pochoval chlapečka Jiříka, ten měl jeden rok. On byl hodný, dokonce mi dal čokoládu a říkal, že má doma taky děti. Oni si u nás chtěli udělat štáb. Jak přišel tatínek domů, tak řekl, že tam nebudeme. Tatínek uměl německy, protože pracoval ve Zbrojovce a tam bylo hodně Němců. Celou noc tatínek odvážel věci, Němcům to bylo jedno, ale my jsme tam nechtěli zůstat, protože se nevědělo, co se bude dít dál.

Moje babička bydlela v ulici směrem k bývalému kravínu a tam jsme se přestěhovali. Odvezla se koza, slepice, prasátko a tatínkovy hudební nástroje. Moc se toho nedalo vzít. Zapomněli jsme tam našeho psa Borka, zůstal uvázaný na řetízku u boudy, dřív to tak bývalo. Bylo po desáté večer, že už se půjde spát, když někdo klepal na dveře. Všichni se báli, co bude, tatínek šel otevřít, a on tam byl Borek. Našel cestu k nám. Byl už hodně hubený, tak se nějak z toho řetízku vyvlékl. Ale to, co tam doma zůstalo, jako matrace, nové peřiny, záclony, to pak bylo všechno pryč a zničené. Jako děcko jsem z toho měla pocit, že se to i vykradlo.

Přežili jsme to...
všelijak.
Chvilku dobře,
chvilku hůř.

Kde jste se tedy schovávali?

VK: My jsme u babičky, kde jsme tehdy museli bydlet, měli sklep. Byly tam brambory a řepa a na to se daly desky s dekami. Pohodlný to teda nebylo, ale přečkali jsme tam celý den i noc. Byl to velký sklep, takže tam klidně bylo i 40 dalších lidí z obce i z Jinačovic. Každý si přinesl něco. Na spaní to pak bylo jeden vedle druhého. Nám jako dětem vyprávěli pohádky a přečkali jsme tam.

Jaká byla situace před koncem války v naší vesnici?

VK: Vzpomínám si, že tady to bylo čím dál horší, protože Němci byli v lese a Rusáci už tady. Bylo to dost nebezpečný, Němčouři už lezli do chalup. Tatínek rozhodl, že odtud odejdeme. Měl kamaráda ze Zbrojovky, pana Drtílka, a oni bydleli v Králově Poli, kde měli krásný dům. Jednou odpoledne po druhé hodině jsme vyrazili z Rozdrojovic do města. Vzpomínám si, že v Kníničkách to taky vypadalo hrozně, to jsem se tedy bála. Třeba kůň ležel na silnici mrtvý, branky, co měli, to všechno bylo vytrhaný, naházený na silnici. V hrozném stavu to bylo. Pod zoologickou zahradou byl dřevěný kříž na kůlu, na něm plechový Kristus. Byl utržený, hřebíky vypadané, a jak foukal vítr, horko bylo, mlátilo to o sebe a my šli okolo, tak to jsem měla strach. Došli jsme ale jen do Komína, protože bylo už po čtvrté hodině odpoledne, a to už se zase nesmělo ven. Někdo nás tam nechal na noc a ráno jsme pak pokračovali. Jak dlouho jsme tam zůstali, to si už nevybavuji, ale pamatuji si, jak na náměstí Svobody byl už klid, začalo se to tam pomalu shrnovat, a že už je konec války. To tam bylo pak příjemný, tam už byl klid, neválčilo se a nebyli tam ani vojáci. Jen když jsme chodili na procházku, tak tam byla velká louka a na ní stany a tam byli Rumuni, kteří přišli až za Rusama, a ti byli hodní. Měli sebou menší koníky, a to jsme tam stáli a dívali se, jak běhali po té louce.

KK: Tady se pořád ještě válčilo, protože oni se drželi v lese ti Němci. Naše maminka nikam jít nechtěla.

VK: Právě naše babička se tady bála, takže tatínek pro ni taky šel a zavedl ji do Brna. Přitom nosil maso v ruksaku od Machátů, pan Machát byl řezník a rozdával maso lidem, kdo potřeboval.

Konec války byl v květu, máte na tu bezprostřední dobu nějaké vzpomínky?

VK: Když jsme se vraceli z Brna, tak děti z ulice stály před naší předzahrádkou a byly takový vystrašený. Všichni koukali, ani nemluvili, a trhali si z kopřiv ty bílé kvítky a cucali je. Ale přežili jsme to... všelijak. Chvilku dobře, chvilku hůř. Až tady všechno skončilo, tak byl obecní bubeník, takový starý pán, a ten bubnoval a říkal, kdo má doma nějaké cizí věci (protože lidi si to tak tahali z baráku do baráku, přestěhovali se) tak aby to přivezli a lidi přišli a vybrali si, co jim patří. Pak jsme se i smáli, protože tam byly tři staré matrace a ty naše nové všechny byly pryč.

Co vaše domovy, zvládly to, nebo byly poškozeny?

KK: Ano, zvládly, ten sklep, kde jsme se schovávali, stojí dodnes.

VK: Babiččin dům zůstal, ale my, když jsme se vraceli z Brna a přicházeli kolem našeho domu, barák byl vyhořelý, střecha pryč. Tam padla bomba, propadla až dolů do pokoje. Takže jsme

kolem něho jen prošli a šli k babičce. Postupně se pak začal opravovat. Doteď je na stropě tak trošku vidět, jak se to muselo urovnat.

Oslavovalo se, když válka opravdu skončila?

KK: To hned ne, každý byl rád, že si dává dohromady ten svůj příbytek. Tak si pamatuji, že když to skončilo, tak ti Rusi, protože na Chaloupkách byla sem tam třešeň, a zrovna kvetly, tak měli uříznutou větev a danou na tom tanku. Dávali nám čokoládu v takových krabičkách na zašroubování, možná se pletu, ale tohle mi uvízlo v mysli.

Co se dělo po válce?

VK: Začalo se opravovat, ale těžko se sháněl materiál, aby se to znovu postavilo. Nám to trvalo dlouho. Ještě když jsem se vdávala, tak byla jen vyměněná okna, ani fasádu jsme neměli.

KK: Nám tam žádná bomba nepadla, ale v kuchyni a tak, to bylo „jejich“ a vybydleli to. Museli jsme si to budovat

všechno znovu. Nešlo to najednou, kde by se na to vzalo... bylo to postupně.

VK: Po válce (v červnu) dědeček šel na procházku do lesa po cestě, ale slyšel naříkat člověka, který šlápl na minu. Chtěl mu pomoci, tak za ním běžel. Byl to Brňák a měl utrženou nohu. Dědeček si utrl rukáv z košile a podvázal mu to. Ještě někdo jiný běžel pro pomoc, aby ho mohli odvézt do Brna. Koňmi tam dojeli, naložili ho, ale jak se tam dědeček „motal“, tak i on šlápl na minu a také mu to utrhl nohu. Brňák umřel cestou a dědeček týden po něm.

KK: Měli jsme zákaz chodit do lesa, za-minovaný to bylo dlouho.

Pamatujete si konec druhé světové války. Jak na vás působí nyníší konflikt na Ukrajině?

VK: Mně je to hrozně líto, když je vidím, je mi jich líto, chudáci. Kdo ví, jak to všechno dopadne.

KK: Mně je jich taky líto a nelíbí se mi americký prezident Trump, jak z toho chce vytěžit, chtěl by jejich bohatství.

Ptala se Kristýna H.

Foto Alena Šťastná

Rozdrojovický Kufr 7. ročník

Termín: 7.6.2025

Čas: 12:30

Start/cíl: Na Bahně

Závod se koná za každého počasí

Milí závodníci,
pro 7. ročník cyklistického závodu Rozdrojovický kufr si pro vás pořadatelé obdobně jako v loňském roce přichystali opět čtyři závodní okruhy. Hlavní okruh bude mít délku 20–25 km a je určen pro starší děti (9–15 let) s doprovodem jednoho dospělého. Pro mladší děti (6–10 let) v doprovodu je určen okruh s délkou kolem 10 km a pro nejmladší děti (cca do 6 let) s doprovodem je připraven okruh 5 km. V loňském roce se osvědčila kategorie pro starší děti (přibližně 11+), které do závodu vyrazily samy v cca dvou až tříčlenných skupinách bez doprovodu dospělého. Stejně jako v předchozích letech bude Na Bahně připraven i závod pro ty úplně nejmladší na libovolných jednostopých prostředcích. Všechny závody jsou neelektrické.

Podrobné propozice s časovým harmonogramem budou umístěny na web obce Rozdrojovice v části „Aktuality“. Přihlášení je možné na e-mailu: rozdrojovickykufr@seznam.cz (do zprávy prosím uveďte jméno a příjmení dítěte, a dále měsíc a rok jeho narození).

Pořadatelé

Novinky z Obecní knihovny Rozdrojovice

KNIHOVNA ZÍSKALA VÍCE NEŽ 21 TISÍC NOVÝCH SOUČASNÝCH KNIŽNÍCH TITULŮ

V letošním roce se mohou rozdrojovičtí čtenáři těšit na významné rozšíření knihovního fondu, a to zásluhou schválené dotace Ministerstva kultury ČR (Dotační program Veřejné knihovnické a informační služby, podprogram Informační centra knihoven) a za podpory obce Rozdrojovice na zprovoznění služby výpůjček elektronických knih. Tuto službu pro knihovny zprostředkovává nakladatelství Palmknihy, které uzavírá s nakladateli licence na zpřístupnění jejich děl. Neustále tak roste nejen počet zapojených spisovatelů, ale i nakladatelství, která zpřístupňují svoji vydanou produkci. Horkou novinkou je zapojení nakladatelství Kalibr, Kníží klub, Laser a Ikar. Aktuálně si mohou čtenáři knihoven zprostředkujících e-výpůjčky vybírat z nabídky 21 677 titulů (stav k 16. 4. 2025) od více než 200 renomovaných nakladatelů. Služba bude pro rozdrojovické čtenáře dostupná od začátku května. Pro zájemce knihovna připravuje setkán v knihovně s názvem Jak na e-výpůjčky v knihovně.

PŘEDNÁŠKA O TITANIKU

Především s ohledem na zvýšený zájem dětí z mateřské školy o téma Titaniku, což děti potvrdily při své poslední návštěvě knihovny, kdy si mohly vybrat téma obrázku a Titaniků nebylo konce, připravila knihovna na čtvrtek 29. května v 17 hodin v prostorách knihovny povídání s paní Danou Šimkovou, vyhlášenou odbornicí na toto téma, kterému se věnuje přes dvacet a let a se kterým v minulosti úspěšně dvakrát zaplnila prostory brněnské Hvězdárny a Planetária. Výklad bude přizpůsoben dětem,

ale na své si přijdou i dospělí. Paní Dana svoje posluchače vždy ráda přesvědčí o tom, že o Titaniku toho ještě mnohé nevědí. Nebudou chybět filmové ukázky a artefakt z lodi. Vstupné dobrovolné.

HARRY POTTER V ROZDROJOVICÍCH

Obecní knihovna Rozdrojovice je dlouhodobým členem Svazu knihovníků a informačních pracovníků Velká Morava. Také v letošním roce požádala o grant na podporu aktivit v rámci celostátní říjnové akce Týden knihoven, ve kterém se budou moci především děti ze Základní školy Rozdrojovice těšit na povídání o Harry Potterovi. Součástí přednášky bude výtvarná soutěž na téma Harry Potter. Vítěze přijede začátkem adventu vyhlásit a ocenit paní Dana Šimková, která je majitelkou nejen bezpočtu kouzelnických hůlek, ale také kouzelného klobouku a dalších kouzelnických indicií.

POZVÁNKA DO KNIHOVNY

Obecní knihovna Rozdrojovice vítá v průběhu celého roku nové čtenáře. Děti zde najdou dětský koutek, omalovánky, puzzle, hračky a především pěkné interaktivní knížky. Dospělým knihovna ráda poradí s výběrem vhodné četby. Zásluhou podpory obce se daří nákupu novinek a to napříč žánry. Nemůžete najít v knihovně žádanou knihu? Neváhejte využít meziknihovní výpůjční službu. Pro rozdrojovické čtenáře ji knihovna nabízí zcela zdarma. Věděli jste, že čtení snižuje míru stresu, napomáhá rychlejšímu usínání, zvyšuje míru empatie a podporuje rozvoj představivosti? Na vaši návštěvu se těší Obecní knihovna Rozdrojovice.

Monika Kratochvílová

Rozdrojovický zpravodaj 2/2025

Vydává obec Rozdrojovice, Na Dědině 7, 66434 Rozdrojovice, IČO 00282499.

Periodický tisk územního samosprávného celku, vychází pětkrát ročně.

Redakční rada: Kristýna Havířová (odpovědná redaktorka), Hana Antonínová, Martina Morávková, Kateřina Pokorná, Hana Puklová, Milan Šťastný, Marie Veselá, Registrace Ministerstva kultury, evidenční číslo MK ČR E 23513.

Číslo 2/2025 vychází v květnu. Náklad 400 výtisků.

Připomínky, náměty, reakce, informace, příspěvky a požadavky na inzerci prosíme e-mailem na adresu: zpravodaj@rozdrojovice.cz.

Uzávěrka Rozdrojovického zpravodaje č. 3/2025 je 9. 6. 2025.

Nepodepsané příspěvky nejsou uveřejňovány.

Grafická příprava, sazba a tisk: Střední škola grafická Brno, příspěvková organizace, Šmahova 364/110, Brno-Slatina, tel. 548 211 313.

ROJCFEST

MUSIC FESTIVAL

2025

THE TRYING COMPANY
THUNDERS
BONEY M REVIVAL
ZOOBLASTERS

SOBOTA
14.6.2025

ZAČÁTEK 16:00
VSTUPNÉ 200 Kč

NA BAHNĚ,
ROZDROJOVICE